El port de Pals, a Madrid

Investigadors del Cercle Català d'Història (CCH) localitzen l'antic port de la vila empordanesa en un mapa de la Biblioteca Nacional de España Apareix representat en un famós mapa militar de Borsano, digitalitzat recentment

Seguint el curs del Ter fins a la desembocadura , a l'altura de la platja de Pals, apareix clarament la paraula 'Puerto' Foto: AMBROSIO BORSANO / CCH.

Del fet que Pals (Baix Empordà) tenia port, se'n tenia constància. Però només als segles XIII, XVII i XVIII, abans que el passat mariner de la vila es perdés en el mar de l'oblit. Des de fa anys, des de l'incansable Cercle Català d'Història [http://cch.cat/] (CCH), se sumen esforços per continuar investigant i aportar noves dades que permetin pal·liar aquest gran buit documental i assegurar que al segle XV el port no només existia, sinó que era un port comercial important.

Albarans, monedes, toponímia, restes arqueològiques... tota una sèrie de documents els han donat la raó fins ara, però la prova definitiva s'ha trobat en un mapa militar datat el 1687,El Principado de Cataluña y condados de Rossellón y Cerdaña, un mapa que representa l'àrea geogràfica del Principat més antiga que es coneix a gran escala on es veu indicat un port davant la platja i les mars de Pals. El mapa, de grans dimensions que va trigar 12 anys a completar-se, és obra d'Ambrosio Borsano i està en dipòsit a la Biblioteca Nacional de España, on s'ha digitalitzat en alta resolució recentment. L'autor del mapa, d'origen italià, va ser un dels principals enginyers militars al servei del rei Carles II, que va treballar dins i fora d'Espanya elaborant més documents cartogràfics.

Fins ara mai s'havia pogut trobar representat el nom d'un port a la zona de les Mars de Pals. En aquest cas surt representat amb el topònim de "Puerto" davant del que era antigament el golf o la badia de Pals, abans que la zona quedés coberta per la sorra i els sediments del riu. Es tracta del port de Pals, perquè en aquella data no hi ha cap altre port actiu documentat a la zona, com, en canvi, sí que ho està el port de la vila de Pals.

La troballa, realitzada per Eva Sans, es va presentar el 6 d'agost passat en el marc de la IV Jornada Colombina de Pals, i se suma a les anteriors realitzades per la investigadora i cap de recerca del Cercle Català d'Història, basant-se en documents localitzats a l'Arxiu de la Corona d'Aragó de Barcelona. Amb aquests ja va poder demostrar l'existència del qüestionat port de Pals durant els segles XV, XVII i XVIII, amb notícies d'embarcaments i desembarcaments des del segle XIII. Però Sans remarca: "Des del Cercle Català d'Història treballem per a la recuperació de la història de Catalunya i estem especialment centrats en el tema colombí. Seguim treballant sense descans per localitzar les proves dels vincles entre el descobridor d'Amèrica i el paper de Pals en la preparació i sortida del primer viatge. Però mentrestant, estem centrats en la recuperació de l'antiga vila marinera de Pals i el seu port." El president del CCH, Joaquim Ullan, per la seva banda, assenyala que la falta de documentació sobre el port de Pals no és casual."Tenim documents sobre altres ports catalans, i en canvi cal fer arqueologia documental per localitzar-ne sobre aquest. Casualitat o voluntat de voler fer desaparèixer el port de Pals?"

Sense entrar a coincidir o a debatre aquesta tesi que capgiraria la historiografia oficial, totes aquestes

aportacions documentals refermen que resulta que sí que existia un port a Pals, i a més era actiu al mateix segle que l'il·lustre navegant va salpar cap al Nou Món. Tanmateix, això és una altra història.

Publicat a:

Font del document: http://www.elpuntavui.cat/cultura/article/19-cultura/1006964-el-port-de-pals-a-madrid.html